

SCHOLARSHIPS UITGEREIKT DOOR HET BELGIAN HANDFLIGHT FUND

Criteria & Procedures

Handflight Glider Scholarships
Handflight JAR PPL Scholarships

Belgian Handflight Fund

Fonds beheerd door de
Koning Boudewijnstichting
E: info@handflight.be
U: www.handflight.be

Pagina 1 van 14

16 februari 2011

Koning Boudewijnstichting

Brederodestraat 21
B-1000 Brussel
Infolijn: +32 2511 18 40
U: www.kbs-frb.be

INHOUDSOPGAVE

1. Introductie
2. Criteria & procedures
3. De verschillende scholarships
  - 3.1. Sportvliegen
  - 3.2. Zweefvliegen
4. Aanvragen van een scholarship
5. Uitreiking van scholarships

BIJLAGEN

1. Contacten & links
2. Nuttige adressen

1. Introductie

Het Belgian Handflight Fund werd opgericht op 8 mei 2009 en heeft als voornaamste doelstelling het toegankelijk maken in België van de vliegsport voor mindervaliden. Daarbij richten wij ons tot personen met een handicap aan de onderste ledematen.

Wij streven deze doelstelling na door volgende zaken te verwezenlijken:

- *Het aanpassen van vliegtuigen voor mindervaliden*
- *Het toegankelijk maken van de infrastructuur van de betrokken vliegclubs*
- *Het uitreiken van scholarships aan mindervaliden*

In dit document beschrijven wij wie een dergelijk scholarship kan bekomen, voor wat deze gebruikt kan worden, en wat de procedures en criteria zijn om een scholarship te kunnen ontvangen van het Belgian Handflight Fund.

Tot voor kort was er slechts één aangepast sportvliegtuig in België waarop les gegeven kan worden. (toestel dat aangepast werd met hand controls die Europees gecertificeerd zijn, en waarop de opleiding van mindervaliden ook gedekt wordt door de standaard verzekeringspolis.) Dit vliegtuig werd einde 2009 aangepast met uitneembare hand controls en was ons eerste project: "Project Ursel Handflight". In 2010 reikten wij onze eerste JAR PPL beurs ter waarde van 5.000€ uit aan een mindervalide leerling-piloot.

Op 26 maart 2011 zal in de Tournai Air Club ons tweede project ingehuldigd worden. Deze vliegclub heeft immers het Project "Projet TAC P4" gelanceerd en daarbij de nodige middelen verzameld om een mooie tweedehandse ASK21 hoogperformant zweefvliegtuig aan te schaffen. Het Belgian Handflight Fund heeft daarbij een deel van de aankoop en de aanpassing met Hand Controls mede gefinancierd.

In aanloop van de ingebruikname van het eerste met hand controls aangepaste zweefvliegtuig in België, stellen wij vanaf februari 2011 ook scholarships voor de opleiding tot zweefvliegpiloot ter beschikking van mindervalide kandidaat-piloten.

2. Criteria & procedures

De kandidaat-mindervalide piloot zal aan verschillende criteria moeten voldoen om de oefenvergunning Privaat Piloot of Zweefvliegpiloot en het bijbehorende medische certificaat te kunnen bekomen. Indien de kandidaat ook een scholarship wil aanvragen bij het Belgian Handflight Fund moet hij of zij ook nog voldoen aan een paar extra criteria van het Fonds. Hieronder beschrijven wij in chronologische volgorde de procedures die de kandidaat zal moeten volgen en de criteria waaraan hij of zij ondermeer zal moeten voldoen.

1. Een sterke motivatie

Om te leren vliegen is behoorlijk wat motivatie en doorzettingsvermogen nodig. Het is een leerproces dat voor de meeste leerling-piloten 2 tot 3 jaar in beslag neemt en zowel een theoretisch als een praktisch hoofdstuk omvat. Tijdens een eerste gesprek maken wij kennis met de kandidaat en voelen wij graag de passie en gedrevenheid die nodig zijn om een vliegbrevet te behalen.

2. Voldoende mobiliteit en zelfredzaamheid

Mindervaliden worden in het luchtvaartmilieu ook wel eens "personen met een beperkte mobiliteit" genoemd. Ofschoon de handicap aan de onderste ledematen in de cockpit volledig opgevangen wordt door de hand controls, is er toch nog een zekere vorm van mobiliteit en een minimale zelfredzaamheid nodig om aan deze sport te kunnen beginnen als mindervalide. Immers: ook als mindervalide moet men zelfstanding in die cockpit geraken. Indien de kandidaat ook als enige persoon aan boord overlandsvluchten wil kunnen maken, dan moet hij of zij ook zelfstandig de rolstoel of krukken kunnen wegbergen in het vliegtuig en deze er ook weer kunnen uithalen voor gebruik na de vlucht. Voorts vragen de veiligheidsregels dat elke piloot het toestel voldoende snel en op een veilige manier moet kunnen verlaten in geval van bijv. brand aan boord. Tijdens een ontmoeting op het vliegveld worden deze zaken gedemonstreerd en vragen wij elke mindervalide kandidaat-piloot deze transfers rustig uit te proberen en al doende te bepalen welke manier van handelen voor hem of haar de beste is.

Indien de mindervalide kandidaat-piloot er hoegenaamd niet in slaagt om volledig zelfstandig in en uit het toestel te geraken, bestaat immers nog de mogelijkheid om te vliegen met een "safety pilot". Dit is een piloot (of instructeur) die bevoegd is om te vliegen op het zelfde type vliegtuig en die de besturing kan overnemen wanneer nodig, én de piloot kan helpen bij het in- en uitstappen.

Ook op deze manier kan de mindervalide piloot volledige vluchten zelf uitvoeren zonder tussenkomst van de safety pilot. In dat geval zijn solovluchten (als enige persoon aan boord) echter volledig uitgesloten.

Let wel: de optie safety pilot is wel enkel mogelijk indien de kandidaat-piloot vroeger al een PPL brevet heeft gehaald. Voor het behalen van een dergelijk brevet zijn immers solovluchten verplicht, welke haaks staan op het begrip "Safety Pilot" en de praktische toepassing ervan.

Fig. 01 – De allereerste kennismaking: testen van de transfer in & uit het vliegtuig.

3. Voldoen aan de luchtvaartmedische criteria

Voor het zweefvliegen en voor het besturen van een sportvliegtuig zijn dezelfde medische criteria van kracht. Het gaat hierbij om een Klasse II medisch certificaat. Voor de bestuurders van sportvliegtuigen (JAR PPL) wordt het benodigde medische certificaat uitgereikt door de geneeskundige dienst van het Directoraat Generaal van de Luchtvaart. De medische certificaten voor de normaalvalide zweefvliegpiloten kunnen uitgereikt worden door een gespecialiseerde huisarts, gemachtigd door de Zweefvliegfederatie en het Directoraat Generaal van de Luchtvaart. De mindervalide piloten kunnen voor een initieel onderzoek ook zo een arts opzoeken, maar zullen daar doorverwezen worden naar de Luchtvaartmedische Commissie die verder onderzoek kan vragen en uiteindelijk in zitting met 5 Luchtvaartgeneesheren zal beslissen over de medische vliegwaardigheid van de mindervalide kandidaat-piloot.

De hand controls laten de mindervalide piloten toe om het vliegtuig volledig met beide handen te besturen. Hoewel deze aanpassing in het vliegtuig de handicap aan de onderste ledematen kan compenseren moet de mindervalide piloot net zoals elke normaalvalide piloot voldoen aan alle andere gangbare luchtvaartmedische criteria. Deze omvatten ondermeer een goed oogzicht, een gezond cardiovasculair systeem, een goede evenwichtszin, een voldoende goed gehoor, normale respiratoire capaciteiten, en een normale bloedspiegel. Zo kan het nemen van bewustzijns-vernauwende medicatie of geneesmiddelen die incompatibel zijn met het besturen van een vliegtuig uiteindelijk toch nog aanleiding geven tot het niet uitreiken van het vereiste medische certificaat door de Luchtvaartmedische Dienst.

Pas als de kandidaat piloot voldoet aan de criteria vermeld in punten 1 en 2 hierboven, kunnen wij hem of haar doorverwijzen naar de Medische Dienst van het Directoraat Generaal van de Luchtvaart voor een initieel medisch onderzoek. Op dat eerste onderzoek bij een luchtvaartarts zal de mindervalide kandidaat in ieder geval formeel afgekeurd moeten worden. Pas na die afkeuring kan de kandidaat vragen om door de Luchtvaartmedische Commissie gehoord en specifiek onderzocht te worden.

Het medisch dossier van elke mindervalide dient individueel door deze medische commissie behandeld te worden. Als de kandidaat (buiten zijn handicap aan de onderste ledematen) voldoet aan alle andere "normale" medische eisen, zal de Luchtvaartmedische Commissie een medische test in vlucht aanbevelen bij de Dienst Vergunningen voor een PPL-piloot, en aan de betrokken Zweefvliegfederatie voor wat een zweefvliegpiloot betreft.

4. Slagen in de medische test in vlucht

Tijdens een medische test in vlucht zal de kandidaat piloot aan een door het Directoraat Generaal der Luchtvaart (PPL) of door de Zweefvliegfederatie (zweefvliegen) aangeduide erkende instructeur-examinator moeten bewijzen dat hij of zij met de hand controls het vliegtuig op een veilige manier kan (leren) besturen op de grond en in vlucht.

Let wel; dit is géén examenvlucht. Het is een vlucht die enkel moet bewijzen dat de mindervalide met de hand controls het toestel op een veilige manier kan (leren) besturen. Als dat het geval is, dan zal de examiner positief adviseren aan de Medische Dienst van het Directoraat Generaal van de Luchtvaart, waarop deze dienst een medisch certificaat zal uitschrijven. Daarbij hoort dan ook nog een Oefenvergunning uitgeschreven door de Dienst Vergunningen (PPL) van het Directoraat Generaal van de Luchtvaart of door de Zweefvliegfederatie (zweefvliegen).

Beide documenten samen laten de leerling piloot toe om zijn praktische opleiding aan te vatten. Vanaf dit moment krijgt de mindervalide leerling dezelfde mogelijkheden als een normaalvalide leerling-piloot, zij het dat er wel een beperking op zijn medisch certificaat zal staan, zijnde "AHL" wat staat voor "Aircraft with approved hand controls only".

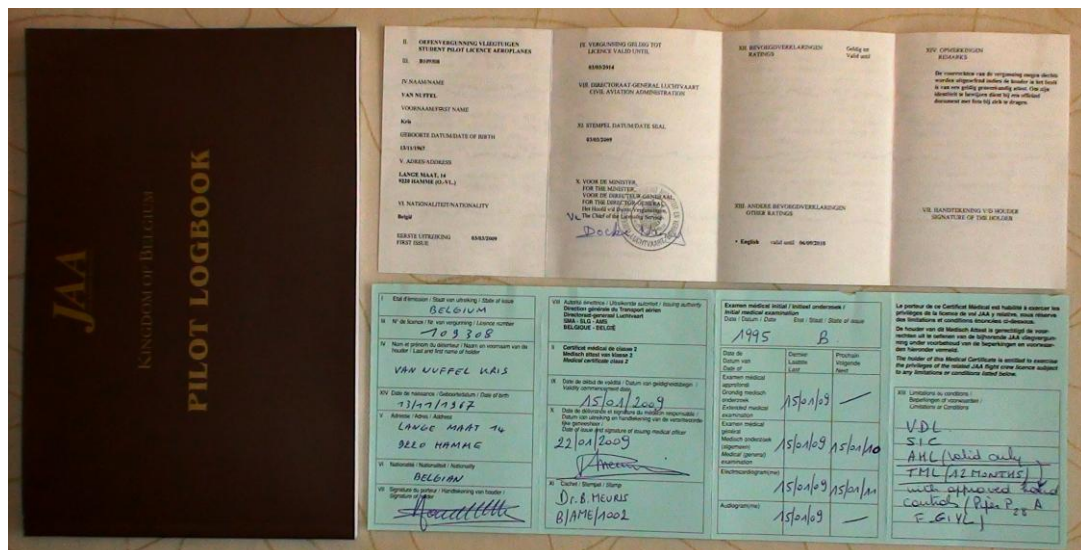

Fig. 02 – Het PPL vliegboek (links), oefenvergunning (wit) en het medisch certificaat (blauw)

5. Goedkeuring scholarship door het Bestuurscomité van Handflight

De hierboven besproken procedures zullen al snel een maand of 2-3 in beslag nemen. Pas als de mindervalide leerling-piloot zijn oefenvergunning en medisch certificaat op zak heeft, kan hij aanspraak maken op een scholarship uitgereikt door het Belgian Handflight Fund. Tot het al dan niet uitreiken van een scholarship wordt beslist in het Bestuurscomité van Handflight. De Koning Boudewijnstichting kijkt er op toe dat de scholarships op een objectieve en neutrale manier worden uitgereikt. Noot: het aanvragen van een scholarship bij het Belgian Handflight Fund is vrijblijvend en facultatief. De kandidaat kan natuurlijk ook beslissen om meteen aan de opleiding te beginnen en deze volledig zelf te financieren.

Noot: Ook het ULM vliegen is al 4 jaar mogelijk voor mindervaliden. De te volgen procedures zijn identiek aan de bovenstaande. (alleen de technische homologatie van de aanpassing van het toestel gebeurt op nationaal vlak en niet op Europees vlak.) Hou er wel rekening mee dat je wellicht een eigen toestel zal moeten aanschaffen. Op dit moment is er immers nog geen enkel aangepaste ULM in clubverband te huur).

3. De verschillende scholarships

Naargelang wij onze projecten realiseren in verschillende vliegdisciplines, stellen wij ook de bijbehorende verschillende types van scholarships ter beschikking voor de mindervalide kandidaat-piloten. Op dit moment zijn de beschikbare scholarships:

1. HANDFLIGHT JAR PPL SCHOLARSHIP (Privaat Piloot - sportvliegen)

Deze beurs wil de gemotiveerde mindervalide kandidaat-piloot op weg helpen door een deel (50%) van de totale opleidingskosten te financieren. "PPL" staat voor "Private Pilot License". Een Handflight PPL Scholarship vertegenwoordigt een financiële steun van 5.000 €. Dit is ongeveer het bedrag dat nodig is om de eerste 36 vliegreuren en de daarbij horende kost van de instructie te dekken. Rond 15 à 20 vliegreuren maakt het gros van de leerling-piloten ook hun eerste solovlucht.

De gemiddelde piloot heeft 73 vliegreuren om zich klaar te stomen voor het vliegexamen. p dit moment is er één aangepast sportvliegtuig toestel in België en dat is gebaseerd in Vliegclub Ursel.

De gehele opleiding kost doorgaans 10.000€ en neemt gemiddeld 2 jaar in beslag. Eens het brevet behaald is geeft de doorsnee privaat piloot nog ongeveer 3.000€ per jaar uit aan zijn hobby.

2. HANDFLIGHT GLIDER PILOT SCHOLARSHIP (opleiding zweefvliegpiloot)

De opleiding tot zweefvliegpiloot neemt ongeveer één à twee vliegseizoenen in beslag. Meestal begint de kandidaat met een zomerstage, waarbij er gedurende één week ongeveer 20 lasvluchten op het programma staan. Zweefvliegen is – meer dan het sportvliegen- een groepssport. Wie een keer met een zweever de lucht in wil trekt daar best de volledige dag voor uit. Zo worden de vliegtuigen samen klaargemaakt voor de vlucht, verslept en gereinigd, en na het vliegen ook weer in de hangars opgeborgen. Daarvoor is een altijd een heel team nodig. Het sociale aspect van de sportbeoefening in groep is in de zweefvliegtak dus iets meer uitgesproken dan in de sportvliegerij. Mensen

die aan een opleiding tot zweefvliegpiloot beginnen houden daar best al op voorhand rekening mee. Sommigen kiezen ook juist voor dit sociale aspect voor het zweefvliegen.

Een Handflight Glider Pilot Scholarship vertegenwoordigt een financiële steun van 1.000€ en dekt de volledige opleidingskost van een leerling-piloot. Deze steun wordt door Handflight overgemaakt aan de betrokken vliegclub en aldaar omgezet in een vliegkrediet voor de leerling-piloot.

In 2011 & 2012 voorzien wij ook de mogelijke aanpassing van een zweefvliegtuigen in Vlaanderen. Ook in de vliegdiscipline van het paramotor vliegen plannen wij een nieuw project. Hiervoor zijn wij momenteel nog op zoek naar een geïnteresseerde club vinden die samen met ons een dergelijk project wil realiseren.

4. Hoe een scholarship aanvragen

Elke mindervalide met een handicap aan de onderste ledematen die wil leren vliegen kan een scholarship aanvragen bij het Belgian Handflight Fund. Alvorens dat te kunnen doen moet hij of zij echter wel bewezen hebben te voldoen aan de bovenvermelde criteria. Concreet houdt dat in dat de aanvrager al over een oefenvergunning en een geldig medisch certificaat moet beschikken. Eens aan deze voorwaarden voldaan is kan de kandidaat mindervalide piloot een aanvraag indienen om in aanmerking te kunnen komen voor een scholarship bij het Belgian Handflight Fund. Dat kan door gebruik te maken van het kandidaatsdossier dat u kunt vinden op www.kbs-frb.be onder Belgian Handflight Fund. Op basis van het schriftelijk dossier zal het Bestuurscomité de meest geschikt bevonden kandidaten uitnodigen voor een gesprek. Een definitieve beslissing tot al dan niet uitreiken van een beurs volgt dan na dat gesprek.

Het kandidaatsdossier zal naast uw contactgegevens ook o.a. volgende vragen stellen:

- *Beschikt u al over een oefenvergunning? Zo ja, sinds wanneer.*
- *Beschikt u over een medisch certificaat dat u toelaat de opleiding tot en goed einde te brengen? Zo ja, sinds wanneer.*
- *Wat maakt u de meest ideale kandidaat voor een beurs van het Belgian Handflight Fund?*
- *In welke vliegclub wenst U uw opleiding te volgen en in welke vliegdiscipline?*

5. Uitreiking van scholarships

Na positief advies van het Bestuurscomité van het Belgian Handflight Fund wordt het uitreiken van een scholarship bekrachtigd in een bestuursvergadering. De kandidaat wordt schriftelijk op de hoogte gebracht van de uitreiking. Vervolgens stuurt de Koning Boudewijnstichting een bericht van overeenkomst naar de betrokken vliegclub. Het is immers de vliegclub waarin de kandidaat zijn of haar opleiding tot piloot zal aanvangen die de financiële steun zal ontvangen. In die vliegclub wordt op die manier een krediet aan vliegers gecreëerd voor de kandidaat aan wie het scholarship werd toegekend.

Indien de kandidaat om welke reden dan ook beslist om zijn of haar opleiding te staken vooraleer het krediet aan vliegers is opgebruikt, blijven de overblijvende vliegers beschikbaar voor de volgende kandidaten die een opleiding tot piloot willen aanvangen. In geen geval wordt de financiële steun dus gestort op een persoonlijke rekening van de begunstigde mindervalide kandidaat-piloot.

De kandidaten worden op objectieve en volstrekt neutrale manier gekozen door het bestuurscomité van het Belgian Handflight Fund en onder strikt toezicht van de directie van de Koning Boudewijnstichting. Daarbij wordt ook rekening gehouden met het advies van de externe adviseurs die thuis zijn in de desbetreffende vliegdisciplines.

Scholarships worden uitgereikt in volgorde van de aanvragen die werden ingediend en op voorwaarde dat de financiële middelen van het Belgian Handflight Fund dat op dat moment ook toelaten.

Fig. 03 – Paraplégische piloot Steve Derwin en zijn aangepaste zweefvliegtuig in Zwitserland

BIJLAGEN

1. Contacten

Contacteer ons voor een afspraak voor een eerste proefvlucht

<i>Algemeen:</i>	<i>Per mail op info@handflight.be</i>
<i>Sportvliegen:</i>	<i>via GSM Kris: +32 491 07 53 28</i>
<i>Zweefvliegen:</i>	<i>via GSM Guy: + 32 475 76 44 89</i>

Algemene Infolijn

Voor alle mogelijke vragen omtrent de Koning Boudewijnstichting, het Belgian Handflight Fund en haar scholarships kan U zich richten tot het contactcentrum van de Koning Boudewijnstichting op nr. + 32 070-233 065

2. Nuttige adressen

Online aanvraag van een scholarship bij het Belgian Handflight Fund

Via www.kbs-frb.be
Onder 'Belgian Handflight Fund'

Contactpersoon: Vera Billen
billen.v@kbs-frb.be
T + 32 2 549 02 49

Hiertoe bezoekt U best eerst de Handflight Site en download U het aanvraagformulier. Dit kan U invullen en opsturen per post naar de Koning Boudewijnstichting. Ook het E-mailen naar de KBS is mogelijk.

Eerste medisch onderzoek (Directoraat Generaal van de Luchtvaart)

Dr. Jan Panneels
Wijngaardlaan 19
1970 Wezembeek-Oppem
Tel. +32 2 731 40 73

Dr. Paneels is bevoegd voor zowel de PPL als de zweefvliegpiloten en zetelt ook in de medische commissie. Daardoor is hij de meest aangewezen en op het vlak van "adapted flight" ook de meest ervaren Luchtvaartgeneesheer voor een eerste initieel onderzoek.

Voor de medische keuring voor het zweefvliegen, kan de kandidaat in principe ook een bevoegde huisarts raadplegen. Aangezien mindervaliden echter steeds een dossier in de Luchtvaartmedische Sectie van het Directoraat Generaal van de Luchtvaart moeten hebben is deze stap eerder nutteloos. Daarom is het ook voor de kandidaat-zweefvliegpiloten aangewezen om meteen met Dr. Panneels contact te nemen voor het initiële medische onderzoek.

Page intentionally left blank. Your notes here: